

Pensjonskurs

Kunstens autonomi og kunstens økonomi

- KUD iverksatte en utredning februar 2014 om kunstnerøkonomien.
- Rapport ble overlevert 28. januar
- Se https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/utredning_om_kunstnerokonomi_kunstens_autonomi_og_kunstens_ekonomi/id2393668/

Sentrale funn:

- Realnedgang i kunstnerisk inntekt fra 2006 til 2013 for kunstnergruppene samlet; 15, 3 %, mot en realøkning i kunstnerisk inntekt i perioden i 1993 2006.
- Musikere, sangere og komponister: kr 206000 (- 17, 8 %)
- Scenekunstnere: kr 241000 (- 8, 1 %)
- 60 % av alle kunstnere er hovedsakelig selvstendig næringsdrivende, inntekt sunket med 11, 6 % siden 2006
- 17 % hovedsakelig fast ansatte. Høyest inntekt

Scenekunstnere

Gruppe	Kunstnerisk inntekt	Totalinntekt
Skuespillere	289000	413000
Dansere	108000	333700

Musikere, sangere, dirigenter, komponister

Gruppe	Kunstnerisk inntekt	Total inntekt
Klassisk	244000	481000
Populær	131000	416000

Næringsaspektet

- Komplisert regelverk
- Skatt – inntekt – regnskapsføring; forenklinger
- Sosiale stønader fra NAV
- Sosiale stønader vil ofte relateres til utøverens personinntekt (overskudd i foretak) eller lønnsinntekt dersom ansatt i eget A/S. En utøver som driver virksomhet med lav skattbar inntekt vil ha reduserte muligheter for tilgang til en del stønadsordninger
- Næringsbegrepet; hva er næring?

Ansatt vs næringsdrivende

- **Følgende vilkår må være oppfylt for at en virksomhet skal kunne regnes som næringsvirksomhet:**
- Virksomhet må skje for utøverens egen regning og risiko
- Virksomheten må være egnet til å gi økonomisk overskudd.
- Virksomheten må innebære aktivitet

Momenter som trekker i retning av selvstendig næringsvirksomhet, vil være at oppdragstakeren:

- har regelmessig flere oppdragsgivere, samtidig eller etter hverandre
- har eget kontor eller produksjonslokale
- holder egne materialer
- har egne driftsmidler, som for eksempel maskiner og egne transportmidler
- mottar avregning i fast beløp og ikke per tidsenhet
- kan stille med andre enn seg selv, for eksempel bruke egne ansatte
- skal utføre et bestemt oppdrag som ikke bare er avgrenset i tid
- har ikke krav på flere oppdrag fra oppdragsgiver
- har ikke krav på vederlag når oppdrag ikke utføres.

Andre momenter som trekker i samme retning av selvstendig næringsvirksomhet, vil være at oppdragsgiveren:

- betaler for hele oppdraget samlet, og betaler ikke særskilt for delkostnader til materialer, drift og lignende
- kan reklamere på arbeidsresultatet
- har ikke faglig instruksjonsmyndighet
- har ikke administrativ instruksjonsmyndighet

Momenter som taler for at det er et arbeidstakerforhold

- En arbeidstaker stiller sin personlige arbeidskraft til rådighet og kan ikke bruke medhjelper for egen regning.
- En arbeidstaker har plikt til å underordne seg arbeids- eller oppdragsgiverens administrative og faglige kontroll av arbeidet.
- Arbeidstaker får betalt for å stille sin arbeidskraft til rådighet, arbeids eller oppdragsgiveren dekker det meste av kostnadene.
- Arbeids- eller oppdragsgiveren stiller til rådighet arbeidsrom, redskap, arbeidsmaterialer eller andre hjelpemidler.
- Arbeids- eller oppdragsgiveren bærer risikoen for arbeidsresultatet.

Skatteetaten

- Se

<http://www.skatteetaten.no/no/Bedrift-og-organisasjon/Starte-bedrift/Jeg-vil-i-gang/Starte-egen-bedrift1/Arbeidstaker-eller-naringsdrivende/>

Anbefalinger fra rapporten

- Digitalisering, opphavsrett og åndsverksloven
- Stipend og vederlag
- Næringsaspektet
- Skatteordninger og skatteincentiver
- Velferdsordninger og sosiale rettigheter

- Både frilansere og selvstendige næringsdrivende faller som hovedregel utenfor arbeidsmiljøloven, arbeidstvistloven, ferieloven, lønnsgarantiloven, permitteringslønnsloven, lov om offentlig tjenstepensjon og yrkesskedeforsikringsloven. I tillegg faller disse gruppene utenfor folketrygdlovens bestemmelser om særfordeler ved yrkesskade, med mindre det er tegnet frivillig yrkesskadetrygd. En ordinær arbeidstaker vil imidlertid ha rettigheter etter disse lovene.

- Næringsdrivendes mangel på rett til minstefradrag i sin næringsinntekt har ved flere anledninger vært drøftet som et tiltak for å bedre den næringsdrivendes økonomi. Det bør derfor på nytt vurderes å innføre minstefradrag i næringsinntekt med samme beløpsstørrelse som for arbeidstakere, men som bortfaller dersom fradragførbare kostnader overstiger minstefradragsbeløpet
- For å styrke næringsdrivendes rett til sykepenger bør frilansere og næringsdrivende behandles likt ved at næringsdrivende gis rett til 100 prosent dekning av sykepenger fra 17. dag uten å tegne tilleggstrygdeordninger.

- Muligheten til frivillig sykepengeforsikring i NAV bør markedsføres bedre, og det bør vurderes tiltak som kan redusere premien for slik sykeforsikring.
- Det bør iverksettes en større helhetlig utredning for å se på mulighetene til å styrke kunstnerens sosiale rettigheter, som for eksempel gjennom egne forsikringsordninger for pensjon og sykepenger, og hvor det vurderes hvordan kunstnere med stor variasjon i tilknytningsform kan sikres en sømløs opptjening av rettigheter uavhengig av tilknytningsformen.

Diverse informasjon

- http://www.musikerorg.no/text.cfm/0_1700/pensjon-i-enkelpersonforetak
- http://www.musikerorg.no/text.cfm/0_753/frivillig-sykepengenforsikring
- http://www.musikerorg.no/upl/150217_beregning_av_honorar_i_naering.pdf
- <http://www.musikerorg.no/s.cfm/3-16-188/lenker-for-nxringsdrivende>